

POSUDEK

na diplomovou práci Ilony Sendlerové „Mezinárodněprávní ochrana bezpečnosti civilního letectví (zejména před činy ohrožujícími bezpečnost letectví)“

Diplomová práce je věnována stále aktuální problematice. Práce je členěna na úvod, dvě větší části dále členěné na podkapitoly a závěr. Diplomová práce má rozsah 82 stran. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) dne 23. května 2011. Cílem diplomové práce je zhodnotit základní mezinárodní úmluvy a jejich aplikaci na konkrétní případy nezákonných činů vůči civilní letecké dopravě a dále problematika potírání nezákonných zásahů do civilní letecké dopravy ve vzdušném prostoru suverénního státu při mimořádných událostech (str. 4).

V první části se diplomantka nejprve zabývá problematikou leteckých únosů, konstatuje, že motivace únosů mohou být různé, s tím, že ne každý únos letadla musí být hodnocen a priori jako teroristický útok (str. 10). Dále v této části interpretuje ustanovení Úmluvy o potlačování protiprávního zmocnění se letadel z roku 1970. Jak diplomantka konstatuje vztahuje se tato Úmluva na letadla za letu (str.13). V této souvislosti na str. 10 uvádí i protiprávní zmocnění se letadla před startem tedy na zemi. Na základě jakých mezinárodních pravidel by bylo možné stíhat tyto případy? Na str. 13 se autorka zmiňuje o Tokijské úmluvě, kterou však předtím ještě nezmínila. Na str. 14 diplomantka konstatuje, že v souladu s Tokijskou úmluvou se Velká Británie formálně zavázala s únosci nevyjednávat. Jaká je v tomto směru právní úprava v Tokijské úmluvě?

V další podkapitole (str. 14 a násl.) se autorka zabývá problematikou kdy je letadlo ohroženo bombou. Autorka se zde zabývá Montrealskou úmluvou z roku 1971 a její aplikací. Následující podkapitola je zaměřena na trestné činy cestujících (trestné činy PAX). Na str. 21 konstatuje diplomantka, že formulace letadlo za letu nepostihuje případy, kdy se teroristický akt stane před uzavřením nebo po otevření dveří letadla. Odstavec výše však tvrdí, že let se považuje za zahájený i tehdy, kdy při zavřených (nebo i otevřených) dveřích přinutí pachatel posádku, aby vzlétla. Tato svá tvrzení by měla autorka vysvětlit při ústní obhajobě. V souvislosti s trestnými činy pasažérů dále autorka rozebírá analýzu Úřadu pro civilní letectví ve Velké Británii. Jedná se o údaje spíše statistického charakteru.

Následující podkapitola 1.4 je zaměřena na problematiku útoků na letištích. Tyto otázky upravuje Protokol o potlačení protiprávních činů na letištích sloužících mezinárodnímu civilnímu letectví z roku 1988.

V následující podkapitole se autorka zabývá genezí mezinárodněprávní ochrany bezpečnosti civilního letectví. Mimo jiné i teroristickými činy ohrožujícími mezinárodní mír a bezpečnost a zabývá se jimi tudíž Rada bezpečnosti OSN, evropskou legislativou v oblasti ochrany bezpečnosti civilního letectví, ale také návrhem komplexní úmluvy o potírání mezinárodního terorismu apod.

Následuje podkapitola o preventivních bezpečnostních opatřeních. Diplomantka na str. 36 uvádí, že od roku 1988 nedošlo ke vzniku žádné mezinárodní úmluvy, která by se specializovala na boj proti leteckému terorismu a odstranila nedostatky předchozích smluvních instrumentů. Dále konstatuje, že žádná z dřívějších úmluv neřeší problematiku preventivních opatření. V následující podkapitole se diplomantka zaměřila na lidsko-právní aspekty protiteroristických opatření. Rozebírá rovněž vnitrostátní protiteroristické zákony.

Druhá část diplomové práce je zaměřena na otázky ohrožení civilního letadla ve vzdušném prostoru. Mimo jiné v této část rozebírá článek 3bis Chicagské úmluvy o civilním letectví z roku 1944. V této části se diplomantka zabývá i otázkami zneužití civilního letadla

pro teroristické účely. Věnuje pozornost i úvahám o možném sestřelení civilního letadla. Vnitrostátní předpisy některých států připouštějí (např. Rusko, Slovensko, Estonsko) tuto možnost, naopak v některých státech takový postup odmítají (Německo, Švédsko). Při ústní obhajobě by mohla diplomantka vyjádřit svůj názor na otázku sestřelení civilního letadla. Dále se autorka zabývá i rozhodovacím procesem v ČR. V závěru se autorka zamýšlí a vyjadřuje své názory i nad souvislostmi teroristických útoků 11. září 2001 v USA.

Pokud jde o hodnocení, v diplomové práci autorka naplnila její cíle. Diplomová práce je komplexním pohledem na problematiku mezinárodněprávní ochrany bezpečnosti civilního letectví. Diplomantka se zabývá i aplikací této problematiky ve vnitrostátním právu. Vyjádřila přiměřeně i své názory, je zřejmé, že s danou problematikou podrobně seznámila. Pokud jde o literaturu, použila diplomantka díla českých i zahraničních autorů, které se vztahují k dané problematice a dokumenty. Schopnost uchazečky pracovat s literaturou prokazuje i na 197 citacích.

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě, hodnotím ji klasifikačním stupněm **výborně**.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomantka vedle výše zmíněných otázek a připomínek zaměřila na otázku vybavení posádky civilního letadla, případně jiných osob (ochranky) zbraněmi pro zajištění bezpečnosti.

V Praze dne 20. června 2011

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.